

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry.
Pyhäjärvenkatu 5 B, 2 krs.
33200 Tampere
Prosessiosoite: pirkanmaa@sl.fi

11.9.2025

Suomen luonnonsuojeluliiton Ylöjärven yhdistys ry.
ylöjarvenluonto@gmail.com

Vastaanottaja: Pirkanmaan ELY-keskus: kirjaamo.pirkanmaa@ely-keskus.fi

ASIA: Mielipide Horhalanperän tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (viite: PIRELY/10941/2024).

Metsähallitus suunnittelee Horhalanperän alueelle tuulivoimahanketta. Tuulivoiman tuotantoalue sijoittuisi Parkanon ja Ikaalisten kaupunkien alueelle. Tuotantoalueen pinta-ala on noin 4400 hehtaaria ja alueelle suunniteltu voimaloiden määrä enintään 24 tuulivoimalaa maksimikorkeudeltaan 320 metriä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Ylöjärven yhdistys pitävät suunnittelualuetta tuulivoimalle soveltumattomana. Tuulivoiman tuotantoalue sijoittuisi aivan kiinni Seitsemisen kansallispuistoon vaarantaen puiston ekologiset yhteydet länsi-lounas-luodesuuntaisesti. Erityisesti tuulivoima-alue vaarantaisi Seitsemisen kansallispuistoon palautusistutetun metsäpeuran (*Rangifer tarandus fennicus*, NT, EU:n luontodirektiivin liite II) elinympäristöjä ja vasomisalueita.

Yhdistykset katsovat Horhalanperän tuulienergian tuotantoalueen olevan YVA-ohjelmassa esitetyssä muodossaan Pirkanmaan vaihemaakuntakaavan (Elonkirjo ja energia) vastainen. Lisäksi yhdistykset pitävät YVA-ohjelmassa esitettyjä luontoselvityksiä tällaisenaan puutteellisina.

YVA-lain 15 §:n mukaisesti hankkeen ympäristövaikutukset on selvitettävä ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä suunnittelun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa hankkeen muu valmistelu huomioon ottaen vaihtoehtojen ollessa vielä avoinna. Horhalanperän osalta kaavoitus on käynnistynyt samanaikaisesti YVA-prosessin kanssa. Herääkin kysymys, ovatko vaihtoehdot tosiasiassa avoimesti auki, ja onko ympäristövaikutukset selvitetty mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Suomi on sitoutunut pysäyttämään luontokadon vuoteen 2030 mennessä EU:n biodiversiteettistrategian ja kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Tästä huolimatta Horhalanperän tuulivoima-alueella on osoitettu tuulivoimaloita luonnonarvoiltaan tärkeille alueille.

Metsäpeura

Tutkimusten mukaan metsäpeurat välttelevät tuulivoima-alueita rakentamisen aikana ja mahdollisesti vielä vuosia rakentamisen päätyttyäkin.

Hanketoteuttajan mukaan hankealueelle on merkitty yhteensä 65 havaintopistettä metsäpeurasta. YVA-ohjelmassa todetaan, että seuranta-ajanjakson aikana tehdyt havainnot on yleistetty pistetiedoiksi, eikä pisteiden määrä kerro suoraan alueella havaittujen eläinten määriä. Pantaseuranta-aineiston analyysiin liittyviä tarkkoja menetelmäkuvauksia tai havaintomääriä ei YVA-ohjelmavaiheessa ollut saatavilla.

Hanketoteuttaja toteaa tuotantoalueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan Seitsemisen kansallispuistoon vapautetun vuodesta 2019 alkaen metsäpeuroja totutustarhoista osana MetsäpeuraLIFE-hanketta. MetsäpeuraLIFE-hankkeen tavoitteena oli palauttaa metsäpeuran alkuperäisille esiintymisalueille eteläiselle Suomenselälle ja se toteutettiin vuosina 2016-2023. EU:n LIFE-ohjelmasta on saatu uusi rahoitus metsäpeuran suojelutyöhön (STT 2025). Vuonna 2026 alkava LIFEline4Fennicus-hanke on seitsemän vuoden pituinen ja sen tavoitteena on parantaa metsäpeurakannan elinvoimaisuutta pitkällä aikavälillä. Suunnitteilla oleva Horhalanperän tuulivoimahanke on ristiriidassa jo päättyneen ja uuden LIFE-hankkeen kanssa. On eriskummallista, että Metsähallitus toteuttaa alueella miljoonien eurojen arvoista hanketta metsäpeuran suojelemiseksi samalla toisella kädellä heikentäen metsäpeuran elinympäristöjä tuulivoimahankkeen puitteissa.

Seitsemisen kansallispuiston lisäksi metsäpeuroja on vapautettu myös naapurimaakuntaan Lauhanvuoren kansallispuistoon. Näin ollen Seitsemisen ja Lauhanvuoren kansallispuistojen välinen vyöhyke on metsäpeuralle tärkeää ja potentiaalista elinympäristöä.

Maakuntavaltuusto hyväksyi 7.4. Pirkanmaan maakuntaa koskevan Elonkirjo ja Energia -vaihemaakuntakaavan. Horhalanperän itäinen alueosa (Ikaalinen ja Parkano) poistettiin kaavasta metsäpeuran vuoksi. Vaihemaakuntakaavatyössä laadittiin selvitys metsäpeuraan ja suteen kohdistuvien vaikutusten tunnistamiseksi ja välttämiseksi. Pirkanmaan liiton tuottaman selvityksen perusteella todettiin, että Seitsemisen länsipuolelle sijoittuvalla Horhalanperän tuulienergiatuotannon alueella voi olla haitallisia vaikutuksia kansallispuistoon palautetulle metsäpeurapopulaatiolle ja erityisesti vasomiselle. Siksi vaihemaakuntakaavan ratkaisua tarkistettiin siten, että tuulienergiapotentiaalia osoitetaan ainoastaan pääradan länsipuolelle.

Linnustoselvitykset

Suurikokoiset ja paljon kaartelevat ja liukuvat lintulajit, kuten päiväpetolinnut, kurjet ja haikarat ovat erityisen alttiita törmäyksille. Myös muut suurikokoiset lintulajit, kuten hanhet ja joutsenet ovat alttiita törmäyksille (Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa, Ympäristöministeriö 2016) Horhalanperän tuulivoima-alue sijaitsee kurjen syysmuuttoreitillä. YVA-ohjelmassa kerrotaan syysmuuttoreitin kulkevan tuotantoalueen itäreunassa. On hyvä huomioida, että lintujen muuttoreitit ja muuttokorkeus voivat vaihdella vuosittain sääolosuhteiden mukaan. Muuttoreitti voi kulkea toisinaan myös syvemmällä hankealueella.

Linnustomme tilan ollessa jo ennestään huolestuttava, meillä ei ole varaa vaarantaa yhtäkään tärkeää muuttoreittiä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Ylöjärven yhdistys pitävät Horhalanperän YVA-ohjelmassa esitettyjä linnustoselvityksiä riittämättöminä. Luotettavan arvion saamiseksi, linnustoseurantaa tulisi yleisesti tehdä useampana kuin yhtenä vuonna.

[Ympäristöministeriön linnustovaikutusten arviointiohjeiden mukaan](#) kattavan kokonaiskuvan saamiseksi ja eri sääolosuhteiden huomioimiseksi kevätmuutonseurantaa on syytä tehdä maalिस-toukokuussa Etelä-Suomessa vähintään 30 päivän ajan. Syysmuuttoa on syytä seurata elo-marraskuussa niin ikään vähintään 30 päivää. Horhalanperän YVA-ohjelmassa todetaan muuttolintulaskennat tehtävän keväällä ja syksyllä 2025. Kevään muuttolintulaskenta toteutetaan maalıs-toukokuussa ja syksyn muuttolintulaskenta elo-lokakuussa. Molemmat muuttolintulaskennat kestävät 10 päivää. Ympäristöministeriön suosituksen ollessa kolminkertainen, pidämme YVA-ohjelmassa esitettyä muuttolintuseurantaa riittämättömänä.

Lisäksi ympäristöministeriön ohjeessa todetaan, että koska muuttavien lintujen esiintyminen vaihtelee vuosien välillä, tulee selvitystä täydentää esimerkiksi kirjallisuudesta saatavalla tiedolla aikaisempien vuosien suurimmista muuttajamääristä, jotta voidaan luotettavammin arvioida alueen kautta muuttavien lintujen määriä.

Ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti pöllöjä tulisi havainnoidaan soidinkaudella helmi-huhtikuussa. Hanketoteuttajan suunnitelman mukaisesti pöllöjen havainnointia tehtäisiin kolmena päivänä 15.2.-31.3.2025 välisenä aikana. Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys on ottanut kantaa muun muassa Mäntykankaan ja Patakorven tuulivoimahankkeisiin todeten, että pöllöselvitysten tulisi kattaa useamman kuin yhden kevään kuuntelut parhaimpaan soidinaikaan. Myös Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Ylöjärven yhdistys pitävät Horhalanperän YVA-ohjelmassa esitettyä pöllöselvitystä riittämättömänä.

Maakotka on vaarantunut (VU) ja rauhoitettu lintulaji koko Suomessa. Myös maakotkan pesäpuu on rauhoitettu. Maakotka on nimetty maakunnan vastuulajiksi sen levinneisyyden etelärajan sijaitessa Pirkanmaalla. Huonosti suunnitellut tuulivoimalat ovat aiheuttaneet maa- ja merikotkiin kohdistuvaa törmäyskuolleisuutta, habitaattikatoa, reviiiriltä pois siirtymistä, sekä kasvaneesta liikenteestä ja rakentamisesta aiheutuvaa häiriötä, joka voi kasvattaa pesinnän epäonnistumisen riskiä ja alentaa kotkapopulaation elinvoimaisuutta. (Leskinen, 5_2022) Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa tuleekin selvittää huolellisesti tuulivoimaloiden vaikutukset maakotkaan. Seurantaa tulee tehdä myös talvella. Metsähallituksen oman ohjeistuksen mukaisesti tuulivoimapuistoja ei kannata suunnitella sellaisiin paikkoihin, jotka ovat lähellä maakotkien pesiä, ja joita lintu käyttää yleisesti kaarteluun ja saalistamiseen ([Uhanalainen maakotka voi estää tuulivoimahankkeen – Metsähallituksen uusi julkaisu auttaa hankkeita suunnittelevia](#), viitattu 8.9.2025) Horhalanperän tuulivoima-alue muodostaa suuren riskin maakotkan säilymiselle alueella.

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

YVA-ohjelmassa kerrotaan kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksiin varattavan tuotantoalueella 8 maastotyöpäivää ja sähkönselvitysreiteille 10 työpäivää kasvukauden aikana kesä-elokuussa. Ottaen huomioon alueen suuri koko tämä tarkoittaa tuotantoalueella 550 hehtaaria per maastotyöpäivä. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Ylöjärven yhdistys pitävät maastotyöpäivien määrää riittämättömänä tämän kokoiselle alueelle.

Hanketoteuttaja esittää YVA-ohjelman liitteessä kartan alueista, joille selvitys kohdennetaan. Erityisesti selvitettäväksi alueiksi on rajattu luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset suot, varttuneet tai eri-ikäiset metsät, kallioita, virtavedet ja niiden lähiympäristöt, lähteet ja alueet, joilla lähteet ja tihkupinnat ovat todennäköisiä ja metsälain 10 §:n mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt sekä alueelta aiemmin havaittujen huomionarvoisten kasvien kasvupaikat. Maastoselvitystä ei kohdenneta avovesiin, pelloille, avohakkuualueille tai taimikoihin. Potentiaalisesti arvokkaiksi rajattujen alueiden lisäksi keväällä 2025 tiedossa olevat voimalapaikkavaihtoehdot inventoidaan maastossa. Muun alueen kasvillisuus- ja luontotyytit tarkastellaan siltä osin, kun alueella liikutaan erityisesti tarkasteltavalta alueelta toiselle.

Selvitettäviä alueita on kartan mukaan kaikkineen noin 65. Tämä tarkoittaa noin 8 aluetta per maastotyöpäivä. Tuotantoalueen koon ja selvitettävien kohteiden määrän takia kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys jäänee pintapuoliseksi ja epävarmuuksien riski kasvaa.

Lepakko-, liito-orava ja susiselvitykset

Lepakkoselvityksiin YVA-ohjelmassa kerrotaan varatun 4 maastotyöpäivää ja liito-oravaselvityksiin 5 maastotyöpäivää. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Ylöjärven yhdistys pitävät työpäivien määrää liian vähäisenä. Liito-oravaselvitys kerrotaan toteutettavan etsimällä liito-oravan ulostepapanoita puiden juurilta sekä runkojen alaosista, ja virtsajäljistä puiden rungoilla. Yhdistykset huomauttavat liito-oravakartoituksen olevan tarkkaa ja hidasta työtä. On suuri riski, että selvitys jää puutteelliseksi.

YVA-ohjelmassa todetaan, että tuotantoalueen pohjoispuolella on tehty näköhavainto sudesta joulukuussa 2024. Suomen lajitietokeskuksen laji.fi-portaalista löytyy myös tätä vanhempia susihavaintoja tuotantoalueen pohjoisosista. YVA-ohjelmassa kerrotaan tuotantoalueella tehtävän lumijälkiselvityksen talvella 2025. Ohjelmasta puuttuu kuitenkin määrällinen kuvaus selvityksen volyymistä, joten selvityksen kattavuus jää lukijalle avoimeksi. Myös erittäin uhanalainen, rauhoitettu ahma tulee huomioida lumijälkiselvityksessä.

Tuulivoima-alueiden yhteisvaikutukset

YVA-ohjelmassa todetaan lähimpänä Horhalanperän tuotantoaluetta sijaitsevan heti länsipuolella suunnitteilla olevan Luikesneva-Susinevan tuulivoimahankkeen sekä tämän vieressä olevan Tevaniemen tuulivoimahankkeen. Yhteisvaikutusten arviointi korostuu

erityisesti näiden hankkeiden osalta. Lisäksi todetaan, että Horhalanperän tuotantoalueen rajasta 40 km etäisyydellä sijaitsee 19 muuta tuulivoimahanketta ja 6 toiminnassa olevaa tuulivoimapuistoa.

YVA-ohjelmassa kerrotaan yhteisvaikutuksia olevan, mutta niiden selvittämisen toteutus jää YVA-selostusvaiheeseen. Yhteisvaikutuksia kerrotaan tarkasteltavan erityisesti linnustoon, ekologisiin yhteyksiin sekä maisemaan ja virkistysmahdollisuuksien kohdistuvien vaikutusten osalta. Lähialueen tuulivoimahankkeet kerrotaan huomioivan myös mallinuksissa sekä havainnekuvin. Maisemavaikutusten osalta kerrotaan korostuvan erityisesti yhteisvaikutukset maisemallisesti arvokkaisiin alueisiin ja eri hankkeita tarkasteltavan laajemmalla alueella, noin 25–40 km etäisyydelle saakka. Lisäksi tarkastellaan Horhalanperän voimajohdon mahdollisia yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden voimajohtosuunnitelmien kanssa. Yhteisvaikutusten tarkastelu kerrotaan tehtävän asiantuntija-arviona, sillä tasolla kuin se on mahdollista hankkeiden suunnittelutilanteet ja saatavilla olevien tietojen taso huomioon ottaen. Arviointiselostuksessa esitetään myös, miten mahdollisia yhteisvaikutuksia voidaan lieventää.

Horhalanperän YVA-ohjelma jättää epäselväksi yhteisvaikutusten arvioinnin toteuttamistavan, arviointimenetelmät ja arvioinnin tekijän pätevyyden. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Ylöjärven yhdistys vaativat YVA-selostukseen tarkkaa selvitystä tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksista sekä vaikutuksista Seitsemisen kansallispuistoon, sen lajistoon ja virkistyskäyttöön. Huomautamme, että yhteisvaikutukset erityisesti viereen suunnitellun Susineva-Luikesnevan tuulivoima-alueen kanssa tulevat olemaan rajut. Metsäpeuran osalta tulee huomioida hankkeiden yhteisvaikutukset myös Lauhavuoren kansallispuistosta vapautettuihin metsäpeuroihin.

Vaikutukset Seitsemisen kansallispuistoon ja alueiden virkistyskäyttöön

Toteutuessaan YVA-ohjelmassa esitetyllä tavalla, Horhalanperän tuulivoima-alue rajautuisi aivan kiinni Seitsemisen kansallispuistoon. Hanke heikentäisi näin Seitsemisen kansallispuiston virkistysarvoja ja luonnonarvoja, joiden vuoksi alue on liitetty Naturaan ja muihin suojeluohjelmiin. Tuulivoiman tuotantoalueen sijoituessa kiinni Seitsemisen kansallispuistoon vaarantaa se myös puiston ekologiset yhteydet länsi-lounas-luodesuuntaisesti. Tuulivoimatuotantoalueen sijoittaminen kiinni kansallispuistoon muuttaa merkittävästi kansallispuistossa kävijöiden luontokokemuksia. Teolliselta tuotantoalueelta kantautuva välke ja äännet pilaavat luonnonrauhaa hakevan retkeilijän kokemukset.

YVA-ohjelmassa todetaan hankealueen poikki itä-kaakkoissuunnassa kulkevan myös Pirkan Taival -retkeilyreitistön ja etelä-pohjoissuuntaisesti Aure -pyöräilyreitit (Järvien reitit). Lisäksi hankealueen läpi kulkee Aurejoen melontareitti. Hanke heikentäisi merkittävästi myös näiden alueiden virkistysarvoja.

Rakentamis- ja purkuvaiheet

YVA-ohjelmassa kerrotaan, että rakennettavat uudet tiet suunnitellaan tarkentuvien voimalapaikkojen mukaisesti. Huomautamme suunnitellun tiestön puuttumisen YVA-ohjelmasta vaikeuttavan hankkeen ympäristövaikutusten arviointia.

Horhalanperän tuulivoima-alueelle kaavailtavien voimalapaikkojen määrä on suuri, joten oletettavasti uutta tiestöä tarvitaan paljon ja joka tapauksessa liikennemäärät alueella kasvavat merkittävästi tuulivoiman rakentamisen aikana. Pirkanmaan liitto pitää Elonkirjo ja energia -vaihemaakuntakaavassa Horhalanperän aluetta yhtenä kolmesta erikoiskuljetusreitistön saavutettavuuden kannalta epäedullisimmista alueista.

Tiestön ja muun infran rakentamisessa tulee huomioida mahdollinen vieraslajien leviäminen, joka on aina mahdollista, mikäli maaperää tuodaan alueelle muualta. Tämä pitää suunnitella hyvin.

YVA-ohjelmassa todetaan, että alue ennallistetaan tarpeen mukaan. Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ja Ylöjärven yhdistys toteavat, että alueen ennallistaminen tulee tehdä joka tapauksessa tuulivoimatuotannon mahdollisesti päätyttyä.

Pirkanmaalla 11.9.2025

Antti Virnes
Puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan piiri ry.

Sari Hämäläinen
Järjestösihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan piiri ry.

Timo Järvenpää
Puheenjohtaja
Suomen luonnonsuojeluliiton
Ylöjärven yhdistys ry.

Tiina Lahtinen
Sihteeri
Suomen luonnonsuojeluliiton
Ylöjärven yhdistys ry.